
NOTAT

Udenrigsministeriet

Til:	Udenrigsudvalget	J.nr.:	15.M.DAN.2-11.d.KVA
CC:	-	Bilag:	-
Fra:	Udenrigsministeriet	Dato:	15. september 2008
Emne:	Praksis i Norge, Sverige, Storbritannien og Nederlandene med afrapportering og offentliggørelse af svindel med bistandsmidler.		

Eftersom der ikke findes noget sammenlignende studie, f.eks. i OECD-DAC regi, af de forskellige donorerers praksis med afrapportering og offentliggørelse af svindel med bistandsmidler er det i nærværende notat valgt at beskrive praksis i fire donorlande som Danmark i andre sammenhænge ofte sammenlignes med: Norge, Sverige, Storbritannien og Nederlandene. Beskrivelserne er baseret på oplysninger indhentet hos de respektive landes egne udenrigsministerier og bistandsmyndigheder.

Norge

Når enten den statslige norske bistandsorganisation, Norad, eller det norske udenrigsministerium bliver bekendt med en mulig svindelsag, indrapporteres sagen til et kontor i udenrigsministeriet ("Sentral Kontrollenheten"), der efterfølgende orienterer den norske rigsrevision. De fleste sager opdages og indrapporteres af ambassaderne, mens et mindre antal stammer fra en nyligt oprettet antikorrupsions hotline. Kontrollenheden i udenrigsministeriet blev oprettet i december 2007, med det formål bl.a. at sikre en systematisk orientering af rigsrevisionen om svindelsager. Der bliver ikke udarbejdet nogen offentlig rapport om korrupsionssager.

Anmodninger om aktindsigt behandles i overensstemmelse med loven om offentlighed i forvaltningen. Det vurderes om de enkelte dokumenter indeholder tavshedsbelagte oplysninger, eller om der er andre grunde til at dokumentet bør undtages fra aktindsigt. På baggrund af en praksis med meroffentlighed, vurderes det om hele eller dele af hver enkelt dokument alligevel bør offentliggøres, selvom det efter bestemmelser i offentlighedsloven kan undtages fra aktindsigt.

Sverige

I Sveriges tilfælde er det typisk ambassaderne, der fatter mistanke om svindel med bistandsmidler og orienterer Udenrigsministeriets anti-korrupsions enhed. Enheden, der er en del af et juridisk kontor, er bemandet med to medarbejdere, der samler alle sagerne. Sagerne bliver dernæst undersøgt nærmere af den interne revision, og hvis det besluttes, at mistanken skal forfølges og undersøges nærmere, bliver den svenske rigsrevision orienteret. Offentligheden bliver ikke systematisk orienteret om svindelsager.

Anmodninger om aktindsigt behandles i overensstemmelse med loven om offentlighed i forvaltningen. Udenrigsministeriet udleverer ikke oplysninger om igangværende sager, med henvisning til at sagen er at betragte som en igangværende "straffesag". Der tilstræbes dog at imødekomme anmodninger om aktindsigt i så vidt omfang som muligt.

Storbritannien

I Storbritannien er det en central enhed i den statslige britiske bistandsorganisation, DFID, der primært via en hotline modtager information vedrørende mistanke og anklager om svindel. Ca. 90 pct. af henvendelserne til enheden (Financial Accountability and Anti-Corruption Unit, FACT), kommer fra eksterne parter, mens kun ca. 10 pct. indrapporteres af DFIDs egne medarbejdere. Enheden er bemandet med tre personer. Når sager kommer til enhedens kendskab, igangsættes typisk en ekstern undersøgelse med støtte fra et lokalt konsulentfirma eller revisionsfirma i det pågældende land. Denne undersøgelse danner baggrund for en beslutning om hvorvidt sagen skal frafalde, der skal foretages yderligere undersøgelser, eller det er muligt på det foreliggende grundlag at anmode om at der rejses sigtelse. Siden enhedens oprettelse i 2004, har den behandlet 274 sager. Antallet af sager har været stigende i 2007 og i første halvdel af 2008. FACT antager selv at dette skyldes en større bevidsthed om eksistensen af enheden og anti-korrupsions hotlinen. Svindelsager offentliggøres ikke systematisk.

FACT er delvist undtaget fra aktindsigt. FACT har endnu ikke haft anmodninger om aktindsigt i svindelsager.

Nederlandene

I Nederlandene er det en central enhed i udenrigsministeriet, der indsamler anklager om svindel med bistandsmidler. Enheden, der blev oprettet i 2006, og er bemandet med to personer, vurderer hvilke opfølgende tiltag, der er behov for, såsom iværksættelse af en ekstern revision. Processen med opfølgning og efterforskning holdes intern i udenrigsministeriet under hele forløbet. Rigsrevisionen orienteres først når den enkelte sag er afsluttet.

Sager, der er kommet udenrigsministeriet til kendskab i løbet af året, bliver kommenteret i den udenrigsministeriets årlige rapport til det hollandske parlament. Der bliver ikke offentliggjort navne på enkeltpersoner eller organisationer, der har været involveret i svindelsager, men hvis det af udenrigsministeriet vurderes at have 'en særlig interesse', bliver sagens overordnede karakter omtalt i årsrapporten. I 2007 blev der modtaget og behandlet 16 tilfælde af mistanke om svindel og korrupsion, hvoraf undersøgelsen af fire sager senere blev lukket, da forseelsen ikke berørte hollandske midler. Offentligheden bliver således gennem årsrapporten til parlamentet orienteret om antal og typer af svindelsager. Orienteringen indeholder ikke oplysninger om det samlede mistænkte beløb eller realiserede tab i det forgangne år, men beløb på enkeltsager af 'særlig interesse' bliver omtalt i årsrapporten. Siden enhedens oprettelse for to år siden, er der blevet registreret ca. 50 svindelsager.